VIII kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**

(nr 176)

z dnia 14 marca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 176)

14 marca 2019 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny obradująca pod przewodnictwem poseł **Bożeny Borys-Szopy (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 428, 1888, 2523, 2671 i 3279).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Zieleniecki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Tomasz Lis** dyrektor Biura Dyrektora Generalnego oraz **Monika Kalinowska** dyrektor Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, **Janusz Maksymowicz** wiceprezes Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, **Wojciech Olenderek** prezes Zarządu Głównego Związku Inwalidów Wojennych RP wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała**, **Małgorzata Cholewa**, **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Maria Iwaszkiewicz**, **Urszula Sęk** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dobry wieczór (albo dzień dobry, bo jeszcze jest jasno), witam bardzo serdecznie wszystkich zebranych.

Stwierdzam kworum.

Bardzo serdecznie witam pana ministra Marcina Zielenieckiego wraz ze współpracownikami, wszystkich posłów i naszych gości.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony… czy mogę prosić o spokój?

Czy jest sprzeciw wobec zaproponowanego porządku?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek posiedzenia. Przechodzimy do jego realizacji. W trakcie drugiego czytania do powyższego projektu zgłoszono 21 poprawek – 16 poprawek zgłosił Klub Parlamentarny PO-KO a 5 poprawek Klub Parlamentarny PiS.

Przechodzimy do ich zaopiniowania. Zaczynamy… rozumiem, że wszyscy mają druk.

Biuro Legislacyjne prosi o głos, bardzo proszę.

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Urszula Sęk:

Pani przewodnicząca, proszę o minutę przerwy.

Wydawało mi się, że będą dwa bloki głosowań (mimo, iż dwie kwestie w swoich poprawkach porusza pan poseł Piechota, ale przez przepis o wejściu w życie proponowałam głosować je łącznie), ale rozmawiałam z panem posłem i muszę rozdzielić na dwa bloki: kartę parkingową i „uranowców" – chcę precyzyjnie podać państwu bloki, jakie przegłosujemy.

Na pewno łącznie będą poprawki PiS, teraz rozdzielić muszę resztę, aby głosowanie było precyzyjne.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

To może oddam teraz głos panu ministrowi, którego poprosimy, aby odniósł się do zaproponowanych poprawek – bardzo proszę, panie ministrze… dobrze.

Oddaję głos panu posłowi Piechocie i poproszę o krótkie wprowadzenie – wszyscy mamy poprawki, ale zawsze omówienie ich jest konieczne.

Bardzo proszę.

Poseł Sławomir Piechota (PO-KO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, zgłosiliśmy dwa obszary poprawek.

Obszar pierwszy dotyczy żołnierzy-górników i innych osób podobnie represjonowanych do roku 1959. Tak zaproponowaliśmy w projekcie ustawy zgłoszonym trzy lata temu, w marcu 2016 roku. Proponujemy włączenie żołnierzy-górników i innych osób podobnie represjonowanych w ponad kontyngentowych brygadach służby Polsce, do podstawowej ustawy o kombatantach i osobach represjonowanych. Uważamy, że nie ma dziś powodów dla utrzymywania uprawnień dla tej grupy w odrębnej ustawie. Bez wątpienia tworzy to poczucie bycia gorszymi i gorzej traktowanymi. Uważamy, że spójność, komplementarność rozwiązań będzie zapewniona poprzez włączenie tej grupy do podstawowej ustawy. Tego dotyczy pierwszy pakiet naszych poprawek.

Drugi pakiet poprawek dotyczy trybu wydawania kart kombatanta, w oparciu o które będą przysługiwały uprawnienia tożsame z kartą parkingową osób niepełnosprawnych.

Proponujemy uwzględnić postulaty zgłaszane przez środowiska osób niepełnosprawnych, aby wprowadzić minimalne wymogi służące zabezpieczeniu tej karty przed możliwym używaniem jej przez osoby nieuprawnione. Zwracam przy tym uwagę, że zakres zabezpieczeń będzie i tak skromniejszy niż te, które muszą spełniać osoby niepełnosprawne ubiegające się o kartę parkingową (osoba niepełnosprawna ubiegająca się o kartę parkingową musi złożyć wniosek osobiście).

Wniosek w tym przypadku wydaje szef urzędu do spraw kombatantów. To zabezpieczenie, które dotyczy trzech kwestii…

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Panie pośle, przepraszam… czy mogłabym prosić, abyśmy nie rozmawiali?

Dziękuję bardzo.

Proszę, panie pośle.

Poseł Sławomir Piechota (PO-KO):

Po pierwsze, chodzi o to, aby wyeliminować możliwość używania równolegle dwóch kart parkingowych – osoby niepełnosprawnej oraz karty parkingowej kombatanta.

Po drugie, karta ta ma być wydawana na taki okres, na jaki maksymalnie wydawana jest karta dla osób niepełnosprawnych, czyli na 5 lat, aby po upływie tego okresu urząd do spraw kombatantów automatycznie odnawiał lub, posiadając wiedzę o śmierci osoby uprawnionej, nie wydawał nowej karty.

Po trzecie, aby ta karta była włączona do CEPiK, co będzie umożliwiało policji kontrolę on-line prawdziwości karty wystawionej za szybą samochodu.

Dziękuję, przedstawiłem te dwie grupy poprawek.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Może od razu oddam głos pani poseł Czerwińskiej, aby omówiła poprawki klubu – bardzo proszę.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Omawiamy poprawki.

Poprawka do art. 1 pkt 6 lit b ma na celu umożliwienie realizowania pomocy pieniężnej na rachunki w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej na takich samych zasadach jak na rachunki bankowe.

Pozostałe poprawki – do art. 4 pkt 5, do art. 5 pkt 2, do art. 11 pkt 2 – mają na celu ujednolicenie terminologii dotyczącej dochodu, którego wskazanie jest wymagane przy składaniu wniosku o pomoc pieniężną, którą udziela Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Proponuje się również umożliwienie realizowania pomocy pieniężnej na rachunki w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, tak samo jak na rachunki bankowe.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł.

Oddaję głos panu ministrowi, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Marcin Zieleniecki:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o pierwszy pakiet poprawek, zgłoszony przez pana posła Piechotę, generalnie, jeśli mówimy o obszarze prawnym, dotyczącym szeroko rozumianego grona osób szczególnie zasłużonych dla państwa, uprawnienia członków tej grupy osób są zróżnicowane.

Takie zróżnicowanie wynika z przepisów konstytucji – z art. 19. Zwracam uwagę, że konstytucja wymaga tego, aby w sposób szczególny traktować inwalidów wojennych i podkreśla również rolę członków korpusu weteranów walk o niepodległość. Można powiedzieć, że obecnie jest tak, że żołnierze przymusowo zatrudniani w kopalniach w ramach tzw. zastępczej służby wojskowej nie są kwalifikowani jako członkowie korpusu weteranów, wynika to z definicji kombatantów.

Jak rozumiem, intencją pana posła jest, aby tę definicję rozszerzyć. Może ją przeczytam z ustawy o kombatantach: „Kombatantami są osoby, które brały udział w wojnach, działaniach zbrojnych i powstaniach narodowych, wchodząc w skład formacji wojskowych lub organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej". To bardzo daleko idący postulat, w ramach poprawek do ustawy, której zakres dotyczy uprawnień różnych kategorii osób zasłużonych dla państwa. Tak daleko idąca poprawka wykracza poza zakres projektu, który jest przedmiotem obrad Komisji. Wydaje mi się, że to postulat, który idzie na tyle daleko, że jego uwzględnienie *de facto* wymagałoby uchylenia tej szczególnej regulacji, która dotyczy żołnierzy przymusowo zatrudnianych i włączenia jej do ustawy o kombatantach, jeśli zrównujemy status. To poprawka moim zdaniem wykraczająca poza zakres ustawy.

Z tego względu, nie możemy poprzeć tego pakietu poprawek.

Jeśli chodzi o kwestię kart parkingowych, była ona przedmiotem pogłębionej i bardzo długiej dyskusji na podkomisji. Rozmawialiśmy na ten temat również na Komisji i w trakcie wczorajszej debaty na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Prezentowałem negatywne stanowisko i przedstawiałem argumentację dotyczącą struktury wiekowej osób, których ta karta kombatanta uprawniająca do korzystania z uprzywilejowanych miejsc parkingowych miałaby dotyczyć. Ze względu na liczbę osób (którą szacujemy na około 4 tysiące), które będą chciały skorzystać z tego uprawnienia, a także ze względu na strukturę wiekową i średnią wieku na poziomie 97 lat, uważamy że zaostrzanie tych przepisów byłoby sprzeczne z naszą intencją, tą intencją jest uhonorowanie tych osób.

Jeśli chodzi o poprawki zgłoszone przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, popieramy je. Dają one możliwość wskazania rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej jako adresu przelewu, gdy dana osoba ubiega się o pomoc ze strony Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. To zrównanie osób mających rachunki w takich kasach z osobami, które mają rachunki bankowe.

Druga poprawka została zgłoszona przez Biuro Legislacyjne i naprawia braki legislacyjne.

Popieramy wszystkie pięć poprawek.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Piechota, bardzo proszę.

Poseł Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Panie ministrze, co do żołnierzy-górników… myślę, że zachodzi tu jakieś nieporozumienie. Nie sugerujemy uznania ich za kombatantów, tylko włączenie ich do ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Ustawa z 1991 roku wymienia cały katalog osób represjonowanych w okresie powojennym. Nasze propozycje w żadnym przypadku

nie wykraczają poza przedłożenie rządowe. Rząd w art. 4 proponuje zmiany w ustawie z września 1994 roku o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rudy uranu i batalionach budowlanych.

Chcemy inaczej uregulować ten nowy systemu uprawnień, nie poprzez kolejne korekty, coraz bardziej komplikujące tę ustawę modyfikacje, ale poprzez włączenie tych osób do podstawowej ustawy z 1991 roku o ofiarach represji okresu powojennego, uprości to ten system. Wszyscy mamy świadomość jak ta grupa maleje. Z drugiej strony już kilka lat temu prezes IPN potwierdził, że istnieje obecnie pełna zdolność instytutu do rozróżnienia tych, którzy poszli dobrowolnie do pracy w kopalniach, aby w ten sposób w trybie zastępczym odbyć służbę wojskową, od tych, którzy byli w ten sposób represjonowani, bo byli zidentyfikowani jako wrogowie nowego ustroju.

O to nam tylko chodzi: o uproszczenie tego systemu i włączenie tej malejącej grupy do podstawowego rozwiązania ustawy.

Co do kwestii karty parkingowej, dyskutowaliśmy o tym szczegółowo. Pan minister używa słów, które są absolutnie nieadekwatne do tej sytuacji. Nie proponujemy zaostrzenia rygorów, proponujemy takie same a nawet łagodniejsze regulacje niż dotyczące osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne także są grupą, którą wprost wymienia konstytucja, jako podlegające szczególnej opiece ze strony państwa. Mówimy o tym, aby wprowadzić minimum wymogów, aby chronić to rozwiązanie, aby rzeczywiście służyło tym, którzy tego potrzebują a nie osobom, które w swoim sprycie będą korzystać z tego typu karty parkingowej – tylko o to postulujemy.

Pan minister uspokaja mnie, mówiąc że to mała grupa i że to tylko nasze obawy. Wynikają one z praktyki stosowania tego systemu wcześniej. Dlatego z takim trudem, poprzez tak długie procedury legislacyjne wprowadzaliśmy rozwiązania dotyczące karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych – to nie są iluzoryczne obawy, tylko oparte o bardzo bolesną praktykę.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze w tym temacie chce zabrać głos?

Nie, oddaję głos Biuru Legislacyjnemu.

Legislator Urszula Sęk:

Proszę państwa, proponujemy trzy bloki głosowań…

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dla uszczegółowienia, w międzyczasie próbowaliśmy policzyć i wyszło nam, że 17 poprawek zgłosił Klub Parlamentarny Platformy Obywatelskiej.

Legislator Urszula Sęk:

Poprawek jest dwadzieścia jeden – cztery są PiS a siedemnaście PO-KO.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Muszę to podkreślić, bo wcześniej przeczytałam, że szesnaście poprawek zgłosił klub a to nie jest prawdą, bo Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska – Koalicja Obywatelska zgłosił siedemnaście poprawek a cztery zgłosił Klub Prawo i Sprawiedliwość.

Dziękuję.

Legislator Urszula Sęk:

Teraz te bloki, które będą wspólnie głosowane.

„Uranowcy” to poprawki: pierwsza, druga, ósma, dziewiąta, dziesiąta, czternasta, piętnasta, szesnasta…

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Pierwsza, druga, ósma…

Legislator Urszula Sęk:

… dziewiąta, dziesiąta, czternasta, piętnasta, szesnasta, siedemnasta, dziewiętnasta, dwudziesta i dwudziesta pierwsza.

Mamy zastrzeżenia do sformułowania tych poprawek. W poprawce dziewiętnastej pojawia się art. 18a, pewnie chodziło o 20a, ale nie zmienialiśmy już tych odesłań.

Artykuł o wejściu w życie też jest nieprawidłowo zredagowany.

Co do wykraczania ich poza ustawę – nie zgodzilibyśmy się z panem ministrem, bo państwo przedstawiają sprawozdanie łączne z czterech druków i w jednym z nich byli „uranowcy”. Od strony formalnej poprawka nie wykracza poza zakres ustawy, ale legislacyjnie jest wadliwie zapisana. To blok pierwszy.

Drugi blok poprawek to poprawki PiS, dotyczące rozszerzenia o dochód netto wnioskodawcy i o SKOK-i. To poprawki: trzecia, jedenasta, dwunasta i osiemnasta.

Trzeci blok dotyczący karty parkingowej kombatanta to poprawki: czwarta, piąta, szósta, siódma i trzynasta.

Do sprawozdania z rekomendacjami zamienię kolejność piątej z szóstą. Najpierw zmieniany powinien być ust. 1a w art. 20^{4} a później do brzmienia ust. 2. Nie ma to wpływu na głosowanie, bo odbędzie się ono w bloku.

Informuję państwa, że w dodatkowym sprawozdaniu zmieniona będzie kolejność.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo ułatwi nam to głosowanie.

Przechodzimy do głosowania. Blok pierwszy to poprawki: pierwsza, druga, ósma, dziewiąta, dziesiąta, czternasta, piętnasta, szesnasta, siedemnasta, dziewiętnasta, dwudziesta i dwudziesta pierwsza. Poprawki zgłoszone zostały przez Klub Parlamentarny Platformy Obywatelskiej – Koalicji Obywatelskiej.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (8)

Kto jest przeciw? (21)

Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że poprawki nie uzyskały akceptacji i zostały odrzucone.

Przechodzimy do bloku drugiego – poprawek nr 13, 11, 12, 18 – zgłoszonych przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (23)

Kto jest przeciw? (6)

Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że poprawki uzyskały akceptację i zostały przyjęte.

Przechodzimy do trzeciego bloku – poprawek nr 4, 5, 6, 13, zgłoszonych przez Klub Parlamentarny Platformy Obywatelskiej – Koalicji Obywatelskiej.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (7)

Kto jest przeciw? (22)

Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że poprawki nie uzyskały akceptacji i zostały odrzucone.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy, głos ma pani poseł Rusecka.

Poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo proszę, aby sprawozdawcą ustawy była pani przewodnicząca Borys-Szopa.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję bardzo, wyrażam zgodę.

Czy ktoś jest przeciw?

Nie słyszę.

Szanowni państwo, wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia.

Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim za udział, zamykam obrady.